

**350 JAAR KONINKLIJKE ACADEMIE
VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN
50 JAAR MODEAFDELING**

**HAPPY
BIRTHDAY
DEAR
ACADEMIE**

VANAF 8 SEPTEMBER 2013

ANTWERPEN VIERT...

In 2013 viert de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen haar 350ste verjaardag. Samen met die van Parijs en Rome geldt ze als een van de oudste kunstscholen van de westerse wereld. Driehonderd jaar na haar oprichting zag binnen haar muren de prestigieuze Modeafdeling het levenslicht. Beide verjaardagen, 350 jaar Academie en 50 jaar Modeafdeling, worden in 2013 uitvoerig gevierd. Daarvoor slaan de Academie, het MoMu – ModeMuseum Provincie Antwerpen, het MAS | Museum aan de Stroom, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) en Antwerpen Open de handen in elkaar: "Happy Birthday Dear Academie!".

De blikvangers van deze viering zijn de tentoonstellingen in het MAS en het MoMu. Verder zullen *extra muros* projecten de mode en de beeldende kunsten in de schijnwerper zetten. Op de historische site van de Academie vinden er *intra muros* evenementen en tentoonstellingen plaats. Een boekpublicatie, een project in het M HKA, een symposium over het hoger kunstonderwijs, een stadswandeling en een erfgoedproject over de sporen van de Academie in Antwerpen vormen een extra verrijking.

An abstract painting by Hugo Heyrman, featuring thick, expressive brushstrokes in a palette of warm earth tones (browns, oranges, yellows) and cool purples and blues. The composition is dynamic and textured, with visible brushwork throughout. Two white rectangular boxes are overlaid on the painting, one in the upper right and one in the lower right, partially obscuring the artwork.

HUGO HEYRMAN

...350 JAAR KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN

VAN GILDE TOT ACADEMIE, VAN KLOOSTER TOT KUNSTSCHOOL

In 2013 bestaat de Academie precies 350 jaar. Op 6 juli 1663 verleende Philips IV de Antwerpse Sint-Lucasgilde de toelating een 'openbare en vrije Academie' op te richten. Het initiatief kwam van de schilder David Teniers de Jonge, telg van een Antwerpse kunstenaarsfamilie, die daarmee hoopte zijn stad opnieuw op de kaart van de internationale kunst te zetten. Een jaar later is de school een feit. Dat maakt de Academie de vierde oudste kunstacademie ter wereld (na Firenze, Rome en Parijs) en de oudste van de Lage Landen.

Sinds 1811 huist ze in het voormalige klooster van de Minderbroeders — een cadeautje van Napoleon! — dat later een neo-classicistische *facelift* met de signatuur van Pierre Bruno Bourla meekreeg. Het klooster werd kunstschool, de kerk een museum. De school, haar site én haar rijke patrimonium overleefden diverse politieke, sociale en artistieke wervelstormen en staan tot op vandaag garant voor kunstonderwijs van het hoogste niveau. Ettelijke generaties schilders, beeldhouwers, architecten, later uitgebreid met grafici, grafisch ontwerpers, modeontwerpers, theaterkostuumontwerpers, juweelontwerpers en fotografen kregen hier hun initiatie en opleiding. Daarnaast stond de Academie aan de basis van latere spin-offs als het Henry Van de Velde-instituut, het Hoger Instituut voor Schone Kunsten (HISK), de Antwerpse Kunsthumaniora én van de kerncollectie van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA).

DE TOEKOMST VAN DE TRADITIE, DE TRADITIE VAN DE TOEKOMST

Het kunstonderwijs aan de Academie heeft zich altijd ontwikkeld in het spanningsveld van traditie en moderniteit. Dat was al zo in de 18de en de 19de eeuw, toen de paradigma's van barok, neo-classicisme en romantiek elkaar niet zonder slag of stoot afwisselden. Het steeds geactualiseerde voortleven van een steeds rijker wordende traditie vormt de rode draad in het artistieke en pedagogische project van de academie. De herdenking van 350 jaar Academie staat dan ook in het teken van 'de toekomst van de traditie'. Maar daarnaast is er 'de traditie van de toekomst'. Daarmee verwijzen we naar het feit dat er binnen en buiten de muren van de academie ook radicale ideeën en intenties leefden met betrekking op de vooruitgang van de kunst (als breuk met het verleden). En die ontwikkelden zich wel eens met de traditionele Academie als een vijandbeeld.

Net als het KMSKA ontpopt de Academie zich in de loop van de 20ste eeuw tot antimodel waartegen avant-garde-instituten als het Duitse Bauhaus en het Amerikaanse *Black Mountain College* zich konden afzetten. De 20ste-eeuwse spanning tussen traditie en toekomstdenken, en het feit dat deze aan het begin van de 21ste eeuw andere vormen aanneemt, vormt de conceptuele insteek van deze herdenking.

Een tweede is die van de relatie van de Academie tot de stad Antwerpen en haar internationale context. Geschiedenis en actualiteit van de Academie zijn nu eenmaal ondenkbaar zonder de sociale en culturele context van de Antwerpse metropool, en die nauwe relatie is op diverse plaatsen in de stad duidelijk zichtbaar. De internationale uitstraling die de Academie van de 19de eeuw tot op vandaag geniet, is uiteraard ondenkbaar zonder de internationale actieradius van de metropool Antwerpen.

PANAMARENKO

An abstract painting by Jozef Peeters, featuring a large white letter 'P' overlaid on a colorful, textured background. The background consists of various geometric shapes and colors, including dark green, orange, purple, pink, and yellow, with visible brushstrokes and a sense of depth. The 'P' is positioned on the left side of the image, partially overlapping the colorful background.

P

JOZEF PEETERS

DE MODEAFDELING

De Modeafdeling is ongetwijfeld één van de meest prestigieuze modeopleidingen ter wereld. Deze 50-jarige viering is het uitgelezen moment voor het MoMu – ModeMuseum Provincie Antwerpen om een tentoonstelling te wijden aan de geschiedenis van de Modeafdeling en daaraan gekoppeld het succesverhaal van de Antwerpse mode.

Ann Demeulemeester, Dirk Bikkembergs, Walter Van Beirendonck, Dirk Van Saene, Dries Van Noten, Marina Yee en Martin Margiela studeerden af in het begin van de jaren 80, toen de afdeling modeontwerp onder de leiding van Mary Prijot stond. Wanneer zij doorbraken op het internationale modetoneel, had dit een rechtstreekse uitstraling op de Antwerpse Modeafdeling en werd dit de broedplaats voor de volgende generaties ontwerpers zoals Veronique Branquinho, A.F. Vandevorst, Stephan Schneider, Bernhard Willhelm, Bruno Pieters, Christian Wijnants, Tim Van Steenberghe, Peter Pilotto en Kris Van Assche.

HAPPY BIRTHDAY DEAR ACADEMIE: 350 JAAR ACADEMIE IN HET MAS

Is kunst een ambacht of een wetenschap? Moet kunst mooi zijn? Word je als kunstenaar geboren, of kun je kunst leren? Het is slechts een greep uit de vragen die mode-ontwerper Walter Van Beirendonck en museumdirecteur dr. Paul Huvenne samen beantwoorden in een opvallende tentoonstelling in het MAS.

Veteranen als Jacob Jordaens, David II Teniers, Vincent Van Gogh en Laurens Alma Tadema treden er in dialoog met recentere oud-studenten als Panamarenko, Fred Bervoets en Anne-Mie Van Kerckhoven. Een creatieve reconstructie van de 17de-eeuwse pronkzaal van de Academie neemt de bezoeker mee naar het prille begin. Verderop tekenen de huidige Academiestudenten live naar levend model. En daar tussenin toont een *Golden Wall* het beste van het beste uit 350 jaar Antwerpse kunst.

Behalve uit de eigen collectie van het KMSKA wordt geput uit de waardevolle verzameling van de Academie. Het geheel wordt bovendien aangevuld met topstukken van (inter)nationale bruikleengevers en eigen werk uit het bezit van tal van gereputeerde kunstenaars. Goed voor een eigenzinnige tocht doorheen vier eeuwen van levende geschiedenis.

8 SEPTEMBER 2013–26 JANUARI 2014

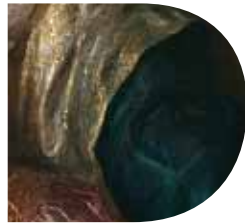

MARINA YEE

HAPPY BIRTHDAY DEAR ACADEMIE: 50 JAAR MODEAFDELING IN HET MOMU

De Modeafdeling is ongetwijfeld één van de meest prestigieuze mode-opleidingen ter wereld. Deze 50ste verjaardag is het uitgelezen moment voor het MoMu om een tentoonstelling te wijden aan de geschiedenis van de modeafdeling en, daaraan gekoppeld: aan het succesverhaal van de Antwerpse mode.

Ann Demeulemeester, Dirk Bikkembergs, Walter Van Beirendonck, Dirk Van Saene, Marina Yee, Dries Van Noten en Martin Margiela studeerden af in het begin van de jaren 80. Wanneer zij doorbraken straalde deze internationale interesse ook af op de afdeling modeontwerp van de Academie, niet in het minst door de constante kwaliteit van het werk van de opeenvolgende generaties ontwerpers die afstudeerden aan deze afdeling, zoals Veronique Branquinho, A.F. Vandevorst, Stephan Schneider, Bernhard Willhelm, Christian Wijnants, Bruno Pieters, Tim Van Steenberghe, Peter Pilotto, Kris Van Assche en vele anderen. De tentoonstelling zal via uniek beeldmateriaal dieper ingaan op de geschiedenis en dynamiek van de opleiding, maar zal ook stilstaan bij de succesvolle carrières van haar oud-studenten, zowel voor als achter de schermen van toonaangevende merken en modehuizen wereldwijd.

ANTVERPIA
Pictorum Numerus
THEODOOR BOEYERMANS

8 SEPTEMBER 2013–16 FEBRUARI 2014

ENKELE OUD-STUDENTEN...

**LAURENS ALMA TADEMA LIEVE BAETEN
WALTER VAN BEIRENDONCK
FRED BERVOETS DIRK BIKKEMBERGS
RENAAT BRAEM VERONIQUE BRANQUINHO
KOEN VAN DEN BROEK GUY CASSIERS
EMILE CLAUS VAAST COLSON JO CRÉPAIN
BERT DANCKAERT FRANCIS DAVID MILLET
JAN DECLEIR ANN DEMEULEMEESTER
LARA DHONDT NEDDA EL-ASMAR
LODE GEENS VINCENT GHEYSKENS
VINCENT VAN GOGH KATI HECK
KAREN HENDRIX HUGO HEYRMAN
FLORIS JESPERS ANNE-MIE VAN KERCKHOVEN
NICAISE DE KEYSER JEF LAMBEAUX
JOKE VAN LEEUWEN FORD MADOX BROWN
MARTIN MARGIELA EUGENE VAN MIEGHEM**

ISIDORE OPSOMER

GUY ROMBOUTS

ENKELE OUD-STUDENTEN...

**PHILIP METTEN JORIS MINNE
NADIA NAVEAU JEF NIJS ISIDORE OPSOMER
PANAMARENKO WILFRIED PAS
BRUNO PIETERS GUY ROMBOUTS
DIRK VAN SAENE STEPHAN SCHNEIDER
TIM VAN STEENBERGEN LEON STIJNEN
DAAN STUYVEN KAAT TILLEY
LUC TUYMANS WILLY VANDERSTEEN
A.F. VANDEVORST HENRY VAN DE VELDE
WANNES VAN DE VELDE
GEORGES VANTONGERLOO JEF VERHEYEN
JAN VERSWEYVELD LEON VRANKEN
WIM WAUMAN ANTOINE WIERTZ
NADINE WIJNANTS BERNHARD WILLHELM
KATRIN WOUTERS CINDY WRIGHT
NICOLE VAN GOETHEM DRIES VAN NOTEN**

EXTRA MUROS

BEELDENDE KUNSTEN IN DE STAD: 21STE EEUW BUITEN!

De Academie komt naar buiten, letterlijk *extra muros*.

HELD (Wilfried Huet, Dirk Engelen, Stella Lohaus, Isabel Devriendt) heeft een parcours uitgetekend dwars op de museum-as, dat de bezoeker van de St-Paulusplaats tot aan de Kerkstraat brengt, langs minder bekende plekken in de stad. HELD presenteert voor dit project kunstenaars die sinds 2000 aan de Academie zijn afgestudeerd.

Het parcours loodst de bezoekers langs monumentale kunstwerken die een relatie aangaan met de omgeving en haar buurtbewoners. Het traject kan gemakkelijk te voet worden afgelegd en de afstand tussen twee opeenvolgende werken is relatief kort.

Volgende acht oud-studenten hebben een specifiek voorstel ontwikkeld waarbij rekening gehouden wordt met de maatschappelijke context en het sociale weefsel: Kasper Bosmans, Wannes Goetschalckx, Kati Heck, Pol Matthé, Philip Metten, Joris Vandemoortel, Leon Vranken en Julia Wlodkowski.

MODE IN DE STAD

Tijdens de expo zullen er *Fashion Totems* geïnstalleerd worden in het Antwerpse straatbeeld. Gerenommeerde Antwerpse ontwerpers met internationale uitstraling kiezen een iconisch stuk uit hun oeuvre. Deze stukken worden in een fotoshoot met de Antwerpse fotograaf Ronald Stoops en make-up artieste Inge Grogard gefotografeerd en gestyled door Dirk Van Saene en zullen op zeer grote billboards op verschillende locaties in het Antwerpse stadscentrum te zien zijn.

DAVID TENIERS

MUHKADEMIE

Wat gebeurt er wanneer de 'vuile' Academie binnendringt in de cleane witte zalen van het museum? Wanneer het museum een oord wordt om te demonstreren en te leren, te discussiëren en te creëren, te experimenteren en vergissingen te maken?

In de context van de 350ste verjaardag van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen nodigen kunstenaar Nico Dockx en kunsthistoricus Johan Pas kunstenaars & kunstliefhebbers, docenten & studenten, denkers & doeners uit om na te denken over de rol van de Academie én van het museum in een veranderende, 'postinstitutionele' kunstwereld.

KATI HECK

SPOREN VAN DE ACADEMIE: EEN NIEUWE WANDELING, EEN NIEUWE PUBLICATIE

We gaan op zoek naar sporen van de Academie in de stad. Vele studenten van de Academie werden later gerenommeerde schilders en beeldhouwers die prachtig werk leverden voor vele opdrachtgevers. De sporen zijn dan ook talrijk aanwezig en variëren enorm van aard: gaande van studiemateriaal voor de studenten in de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience of Museum Plantin-Moretus, tal van kunstwerken in kerken, in het Middelheim Museum of in de openbare ruimte tot straatnamen als de Keyserlei.

Ter gelegenheid van de 350e verjaardag van de Academie komt er in 2013 een publicatie die deze invloed van de Academie op de hele stad in ogenschouw neemt.

Een nieuwe gegidste wandeling neemt je mee op een ontdekkingsreis in de Antwerpse binnenstad, op zoek naar die relatie tussen Academie en stad. Architectuur, textielkunst en kunst in de openbare ruimte komen tijdens deze verrassende tocht aan bod.

Wandeling en publicatie zijn het resultaat van een gemeenschappelijk onderzoeksproject van de Academie, het MAS, de Koninklijke Gidsenvereniging en de ruime en diverse groep Antwerpse erfgoedzorgers.

DRIES VAN NOTEN

LAURENS ALMA TADEMA

INTRA MUROS

HAPPENINGS & TENTOONSTELLINGEN

Diverse artistieke happenings, interventies, tentoonstellingen en feestelijke publieksevenementen die in de traditie van de Academie liggen, zullen plaatsvinden op de historische site van de Academie.

De diversiteit van de opleiding beeldende kunsten, van juweelontwerp tot theaterkostuum en mode, van toegepast grafisch ontwerp tot vrije kunsten wordt in al haar facetten getoond.

In het najaar zal curator Anne-Mie van Kerckhoven, in samenwerking met masterstudenten van de verschillende afstudeerrichtingen, een tentoonstelling opbouwen rond het eigen werk van studenten.

INTERNATIONAAL SYMPOSIUM

In samenwerking met de Universiteit Antwerpen, het NICC en het MoMu organiseren we een tweedaags internationaal symposium rond verleden, heden en toekomst van het hoger kunstonderwijs. Op dit symposium, dat plaatsvindt op 7 en 8 november 2013, reflecteren verschillende internationale experts (zowel kunstenaars als wetenschappers) over thema's als academisering, de loopbaan van kunstenaars en de kunstenaar als autodidact. Het symposium richt zich tot kunstenaars, academici, studenten, docenten en beleidsmakers.

PUBLICATIE

Naar aanleiding van de viering wordt een tweedelige publicatie uitgegeven. Het eerste deel schetst de historische ontwikkeling en de actuele toestand van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. Dit gebeurt aan de hand van tekstuele en visuele bijdragen van diverse auteurs. In het tweede deel staat het denken over het kunstonderwijs centraal. Hier fungeren bijdragen van internationaal gereputeerde kunstenaars als rode draad.

PRAKTISCH

PRIJZEN

HBDA 350 JAAR ACADEMIE – MAS

8 EURO | GROEP 6 EURO P.P. (MAX 20 P.) + GIDS 65 EURO

HBDA 50 JAAR MODEAFDELING – MOMU

8 EURO | GROEP 6 EURO P.P. (MAX 20 P.) + GIDS 75 EURO

HAPPY BIRTHDAY COMBI – MAS/MOMU

10 EURO

DATA

HBDA 350 JAAR ACADEMIE – MAS

VAN 8 SEPTEMBER 2013 TOT 26 JANUARI 2014

HBDA 50 JAAR MODEAFDELING – MOMU

VAN 8 SEPTEMBER 2013 TOT 16 FEBRUARI 2014

OPENINGSTIJDEN

HBDA 350 JAAR ACADEMIE – MAS

DI-ZO, 10U-17U (SEPTEMBER & OKTOBER OP ZATERDAG & ZONDAG TOT 18U)

HBDA 50 JAAR MODEAFDELING – MOMU

DI-ZO, 10U-18U

ADRESSEN

MAS | MUSEUM AAN DE STROOM

HANZESTEDENPLAATS 1, 2000 ANTWERPEN

MOMU – MODEMUSEUM PROVINCIE ANTWERPEN

NATIONALESTRAAT 28, 2000 ANTWERPEN

CONTACT

HAPPY BIRTHDAY DEAR ACADEMIE

MIA.PRCE@ANTWERPENOPEN.BE | +32 3 338 20 87 | +32 486 28 80 66

MOMU – MODEMUSEUM PROVINCIE ANTWERPEN

DAVID.FLAMEE@MOMU.BE | +32 3 470 27 77 | +32 478 56 25 43

PHILIP AGUIRRE Y OTEGUI

PROJECTCOÖRDINATIE DOOR ANTWERPEN OPEN

Wat het organiseren van grote internationale stadsprojecten betreft, kan Antwerpen Open vzw een mooi curriculum voorleggen: *Van Dyck 1999, Mode 2001 Landed-Geland, Antwerp World Book Capital ABC2004, Rubens 2004, Hoger/Higher/Plus Haut 2006, O Dierbaar Antwerpen 2007, KAAiLAND 2009, Openingsfestival MAS 2011, Wintervuur 2006, 2008, 2010, 2012, Red Star Line Festival 2012.*

De onafhankelijke kunstorganisatie Antwerpen Open vzw werd in juli 1997 opgericht met als missie de internationale culturele uitstraling van Antwerpen en Vlaanderen te bevorderen. De werking van Antwerpen Open draagt eveneens bij tot de realisatie van het cultuurbeleid van de stad.

WWW.HAPPYBIRTHDAYDEARACADEMIE.BE

PROJECTPARTNERS

WWW.HAPPYBIRTHDAYDEARACADEMIE.BE